

De les kan gestart worden met een klassengesprek:

- De leerkracht begint met een intro. Er zijn heel veel woorden en spreekwoorden uit de scheepvaart afkomstig. (toelichten waarom? Belangrijke rol in onze geschiedenis, dus ook taal)
- De leerkracht geeft een voorzetje met wat voorbeelden. Wat betekent alle hens aan dek? Waar komt dat vandaan? En is hier iemand die het 'voor de wind gaat'? Wat is het spreekwoord en waar komt het vandaan?
- Dan: leerlingen per toerbeurt spreekwoorden laten noemen.
- Vervolgens kan de leerkracht de leerlingen het lesje laten maken.

Checklist spreekwoorden:

De wind uit de zeilen nemen
Recht door zee gaan
Extra zeilen bij zetten
Maak schoon schip
Tussen wal en het schip raken
De beste stuurman staan aan wal
Een schot voor de boeg geven
Aan lager wal raken
Voor anker gaan
Zonder geluk vaart niemand wel
De eindjes aan elkaar knopen
Ze zitten aan de grond
Het schip gaat naar de kelder
De zaak in de grond boren
Met alle winden meewaaien
Het raakt kant noch wal
Pompen of verzuipen
Hij is aan lager wal geraakt
Een kink in de kabel
Tegen de klippen op werken
Roeien met de riemen die je hebt
Aan het roer zitten
Het roer omgooien
Hard van stapel lopen
Tussen wal en schip vallen
De steven wenden
Achter het net vissen
Op de valreep
Onder zeil gaan
Van de wal in de sloot raken
Op koers liggen
Het over een andere boeg gooien
Een schot voor de boeg geven

Alle hens aan dek!
Geen averij oplopen
Overstag gaan
De bakens verzetten
Alle schepen achter je verbranden
Er is geen man overboord
In het huwelijksbootje stappen
Zet je zorgen overboord
Het loopt de spuigaten uit
Hij is in rep en roer
Hij moest bakzeil halen
Er is geen land met hem te bezeilen
Hij zal wel weer bijdraaien
Driemaal is scheepsrecht
Het gaat hem voor de wind
Hij heeft de wind in de zeilen
Voortvarend
Het schip is vergaan met man en muis
Oost west, thuis best
Het staat als een paal boven water
Daar is geen peil op te trekken
Het zal zo'n vaart niet lopen
Van wal steken
Water naar de zee dragen
Iets doorsluizen
Buiten de boot vallen
De boot afhouden
Het water staat hem aan de lippen
De vlag dekt de lading niet
Op dreef komen
Een aanvaring hebben met iemand
In rustig vaarwater komen
Door weer en wind gaan

Opdrachten

zie LES TAAL